

Intel 1968 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde kuruluyor. 100 bin kişiye istihdam sağlayan 54 milyar dolar ciroya ulaşan yarı iletken üreticisi ile dünyanın önde gelen şirketi. Bize kısaca Intel'in kuruluşundan bugünlere gelişini ve Türkiye'deki konumundan bahseder misiniz?

Biz 1968 yılından beri dünyanın en büyük işlemcisini yapan ve yaklaşık 100 milyonlarca ürettiğimiz bu çipi hey yıl milyarlarca yatırımla yenileyerek ortaya koyan bir şirkettiz. Türkiye'deki faaliyetlerimiz yaklaşık 14-15 yıldır sürüyor. Bugün açıkcası Türkiye, Ortadoğu ve Afrika'nın başında yer alan ve benim ile çalışan kadrosu ile bölgenin merkezi konumunda. Kadro anlamında ise bu bölgenin de en büyük ülkesi durumunda.

Intel bilgisayarla özdeşleşmiş bir marka. Bilgisayarların da üzerinde zaten tüm tüketiciler Intel'in ismini görmeye çok alışıklar. Çip dediğimiz bir ürünü üretiyorsunuz ve onuz bilgisayarlar çalışmıyor. Çip üretiminde neler kullanılıyor ve olmadan bilgisayarlar neden çalışmıyor. Bize biraz çip nedir? Siz ne üretiyorsunuz bize biraz bundan bahseder misiniz?

Aslında bir mikro işlemcinin içinde kum var. Plajdaki kumu alıyoruz üzerine yaklaşık 22 milyar dolar araştırma- geliştirme, fabrika yatırımı, insan ve beyin gücü ortaya koyuyoruz. Bunun hepsinin sonucunda yarım santimetrekare büyüklüğünde fakat içine milyarlarca transistör sıkıştırılmış olan bir işlemci yapıyoruz. O da bir bilgisayarın, akıllı telefonun, akıllı bir buzdolabının ya da arabanın içindeki tüm verileri toplayıp aslında hepsinin metal parçalarını birbiri ile konuşturup, koordine edip veri olarak bizle konuşturan ve istediğimiz her şeyi yapan bir beyin diyebiliriz mikro işlemciye..

Biliyorum ki Intel'de 7 milyar dolar araştırmaya ayrılıyor. Bu araştırmalar sonucunda başka bir hammadde bulmak mümkün mü sizce?

Herşey olası. Aklınıza gelebilecek tüm hammaddele bu deneyler sürüyor. Sadece bizde değil dünyanın farklı ülkelerinde bir sürü laboratuvarlarda bu deneyler sürüyor. Biz de onlardan bir tanesini kullanan ve araştıran firmalarından biriyiz. Bizim araştırma- geliştirmemiz de o kadar yaygın ki, aslında sadece yarı iletken ve işlemci üzerine değil mesela kanın içine konabilen çiplere bakıyoruz ve insanın tüm hayati istatistiklerini o küçük çipe aktarabilen ve vücuduyla organik şekilde iletişime geçen şeyler yarattık. Ama bugün ticari kullanımı henüz yok. Bir gün muhakkak olacaktır. O anlamda aslında sonsuz seçenekler, hem ticari, hem üretilebilir fakat çok büyük miktarda yapılabilirliği daha büyük sorun onları çözmek gerekecek her halde.

Siz Intel'i aslında 67 ülkenin başında olarak istanbul'dan yönetiyorsunuz. Ben merak ediyorum açıkcası, Türkiye, Ortadoğu ve Afrika nasıl bir üçlü grup içine girdi ve bu 67 ülkenin sorumluluğu neden size verildi?

Şimdi aslında zamanında biz sadece iki bölgeydik. Doğu Avrupa ve Batı Avrupa vardı. Fakat bizim bölgemizde o kadar hızlı bir büyüme ortaya çıktı ki özellikle Ortadoğu'da ve Türkiye'deki bilgisayar pazarının hızlı artımı bizim kendi başımıza bir bölge olmamız ve hızlı büyüyen ülkelere ayrıca dikkat verilmesi gerektiği düşünülüyordu. Tabii bu yaklaşık dokuz yıl önce oldu. Çok şükür dokuz yıldır aynı şekilde Avrupa bölgesinin en hızlı büyüyen pazarı olduk. Aslında çoğu yıllar da bütün dünyanın en hızlı büyüyen pazarlarından biri olduk. O anlamda hem hiç benzemiyoruz birbirimize, hem birçok açıdan çok benziyoruz. Tabii Türkiyemiz, Ortadoğu ve Afrikaya baktığımızda teknoloji adaptasyonu açısından çok ileride. Birçok Avrupa ülkesi ile aynı seviyelere geldik. Artık Türkiye'deki büyük şehirlerde %40 kullanım oranlarını görebiliyoruz. Halbuki Kuzey Afrika ülkelerine ve Ortadoğu ülkelerine baktığımızda %15-%20 kullanım oranlarını görebiliyoruz, hatta Afrika ülkelerinde %5 kullanım oranlarını görebiliyoruz. O anlamda Türkiye'de dokuz yıldır yani benim bu bölgenin başkanı olduğum yıllarda değişim kullanımını anlamında fersah fersah bir

sıçrama yarattı. Belki bir bakıma aynı seviyede başladık ama bu bahsettiğim bölgelerin çok önüne geçtik. Türkiye'de profesyonel eğitim iş gücü ve teknoloji seven bir halkımız var. Yani bizim onlara sunduğumuz çözümleri açık yüreklilikle kucakladı.

Ayşegül hanım siz Intel'in Avrupa yönetim kurulundaki 12 üyeden biri olmanın yanı sıra aynı zamanda iki kadın üyesinden birisiniz. Kadının bilişimle ilişkisini çok önemsiyorsunuz, bu alanda da çok emek sarfediyorsunuz. Bu arada TÜSİAD'daki inovasyon komisyonunun da başındasınız. Kadın ile bilgisayar ve teknolojiyi nasıl yakınlaştırabiliriz ve kullanımı nasıl arttırabiliriz?

Birincisi bizim kadınlarımız bilgisayarı erkeklere oranla üçte bir daha az kullanıyorlar. Gençlerimizde de ve evlerin içinde de aynı problem var. Kadınlarımız aslında bilgisayardan korkmaması ve teknolojiyi kullanıp hayatlarını daha verimli daha keyifli, insanlarla iletişime geçirebilecek hale getirmeleri gerekiyor. Bugün ben özellikle genç kızlarımızın, üniversitedeki kızlarımızın teknolojiyi kullanır hale gelmelerini istiyorum. Sadece tüketir hale değil hayatlarını geliştirebilecek hale gelmelerini istiyorum. O anlamda da eğitim çabalarımız var bizim. Hem devlet kurumları ile hem STK'lar ile kadınlara bilişim her anlamda bir araya getirmeye çalışıyoruz. Bir problem var burada onu bir an önce kapatmamız gerekiyor. Ulus olarak daha global, daha bilinçli ve çağdaş bir hale geleceksek teknolojiyi kullanan bir ülke olmamız gerekiyor. Kadınları bunun dışında bırakamayız.